

Lecție 5

lernu!

 Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Acest proiect a fost finanțat cu sprijinul Comisiei Europene. Răspunderea pentru conținutul acestei publicații revine în totalitate autorului; Comisia nu poartă responsabilitatea pentru utilizarea ulterioară a informațiilor conținute aici.

<https://lernu.net/instruado?lang=ro>

Toate conținuturile acestui document, în special textele, imaginile și graficele sunt protejate de drepturi de autor. Cu excepția cazului în care este specificat altfel, drepturile de autor sunt deținute de *lernu.net* și sunt sub **Creative Commons Attribution - necomerciale - sub aceleași condiții 4.0 International license (CC BY-NC-ND 4.0)**.

Cuvinte de tabel

Studiați tabelul de cuvinte, observând cât de logic este construit: sensul fiecăruia dintre cele 45 de cuvinte din el poate fi dedus din semnificația primului element combinat cu sensul celui de-al doilea element. Memorează, în special, următoarele cuvinte:

	KI- interrogativ, relativ, exclamativ	TI- demonstrativ	ĈI- cuvânt globalizant	NENI- Cuvânt de negație	I- nedefinit/nehotărât
-U Individ, lucru individual sau faptă	kiu cine, care Întreabă de identitatea uneia dintre multele persoane cunoscute, lucruri sau chestiuni/probleme.	tiu acel, care Indică o anume persoană sau lucru dintre mai multe cunoscute.	ĉiu orice, fiecare Indică/denumeste individual și fără excepție indivizii unui grup de persoane sau lucruri.	neniu niciunul, nimeni Neagă indivizii unui grup de persoane, lucruri sau chestiuni.	iu cineva Indică/denumeste o persoană sau un lucru individual necunoscut sau nedefinit.
-O lucru/chestiune	kio ce "ce obiect, ce fel de lucru, ce"	tio acel, care "acest lucru, acesta/acel"	ĉio tot «fiecare lucru, fiecare fel/tip de lucru»	nenio nimic "niciun lucru, niciun fel de lucru, nimic"	io ceva «ceva, un lucru sigur»
-A Însușire, fel	kia cum, ce fel de "de ce fel, cu ce calitate, ce fel"	tia așa un "din aceste fel/tip, cu această calitate"	ĉia tot felul «de toate tipurile, care are toate calitățile»	nenia de niciun fel "de niciun fel, cu nicio însușire"	ia vreun "de un anume fel, care are o anume calitate"
-EL Manieră, grad	kiel cum, în ce mod "în ce fel sau în ce măsură"	tiel așa "în acest fel/mod sau în această măsură, așa"	ĉiel în orice mod "în orice caz"	neniel în niciun mod "în nicio mod/fel/manieră"	iel cumva "în vreun mod/anume manieră sau într-un anumit grad nespecificat"
-E loc	kie unde "în care loc"	tie acolo "în acest loc, acolo"	ĉie pretutindeni "în fiecare loc"	nenie niciunde "în niciun loc"	ie undeva "într-un anume loc"
-AL Motiv/cauză	kial de ce "din ce motiv, din ce impuls, din cauza a ce"	tial de aceea "din acest motiv, de aceea, din această cauză"	ĉial din orice motiv "din orice cușp, din orice motiv, din cauza tuturor"	nenial fără niciun motiv "din niciun motiv, din cauza a nimic"	ial din anumite motive "din vreun motiv, din cauza a ceva"
-AM timp, moment (eveniment, împrejurare)	kiam când "la ce timp/vreme, la ce ocazie"	tiam apoi "în acest/acel timp, de data aceasta, apoi"	ĉiam mereu "tot timpul, mereu"	neniam niciodată "niciodată, în niciun timp, cu nicio ocazie"	iam cândva "la un anume timp, la o oarecare ocazie"
-OM Cantitate, număr (grad în formă accentuată)	kiom cât "cât, în ce număr, în ce cantitate"	tiom atât cât "așa mult, din această cantitate, din această măsură"	ĉiom tot "totul (dintr-o cantitate), nu foarte mult, dar nici foarte puțin"	neniom nimic "nimic/nicio (despre o cantitate), în niciun număr, în nicio cantitate, în nicio măsură"	iom ceva, puțin "ceva (dintr-o cantitate), nu foarte mult dar nici foarte puțin"
-ES Proprietar (obiect și subiect)	kies al, a, ai, ale cui de către cine, al cărui	ties al cărui, al cărei "de la cea persoană"	ĉies toată lumea "de la toți, de la fiecare"	nenies al nimănui "al nicioi... de la nimeni, nimic"	ies al cuiva "de la fiecare"

Ĉ-io = tot

Ĉ-iam = mereu

Ĉ-iu = fiecare

ĭom = puțin

Ĉ-ĭuj = toate

Cuvintele din tabel pot avea și terminațiile -j (plural) și -n (acuzativ):

- terminația -j o pot avea cuvintele, care se termină în -u și -a
- terminația -j o pot avea cuvintele care se termină în -o, -u, -a și -e

kio = ce

kion = (Acuzativ Singular de la kio) ce

Kio estas tio? Tio estas kuko. = Ce este aceasta? Aceasta este o prajitură.

Kion vi manĝas? Kukon mi manĝas. = Ce mănânci? Prajitură mănânc.

kiu = cine, care

Kiuj estas viaj amikoj? = Cine sunt prietenii tăi?

Kiu staras kun li? = Cine stă la el?

Kiujn librojn vi legis? = Ce cărți ai citit?

Kiun mi vidas? = Pe cine văd?

kia = ce fel de

Kiaj estas ŝiaj leteroj? = Cum sunt scrisorile lor?

Kia estas la vetero? = Cum a fost vremea?

Kiajn fotojn vi faris? = Ce fel de fotografii ai făcut?

Kian aŭton vi havas? = Ce fel de mașină ai?

kie = unde

kien = unde

Kie mi estas? = Unde sunt?

Kien vi iras? = Unde mergi?

Cuvintele pot fi combinate cu prepoziții:

al kiu = cui

kun kiu = cu cine

al tiu = la acest

inter tiuj = între acesta/e

Comparația

Comparativul se formează prin cuvântul **pli**:

pli bona = mai bine

pli granda = mai mare

Superlativul se formează prin cuvântul **plej**:

plej bona = cel mai bine

plej granda = cel mai mare

În comparație cu cineva / ceva, se folosește **ol** :

pli bona ol vi = mai bine decât tine

Și la superlativ se folosește **el**:

la plej bona el ċiuj = cel mai bun dintre toate/toți

Articolul **la** trebuie să stea întotdeauna înaintea **plej** la superlativul adjectivelor.

Cuvintele **pli** și **plej** se folosesc și la adverbe. Regulile sunt acestea aceleași până la o diferență: împreună cu adverbele nu se pune **la** înaintea **plej**.

pli rapide = mai repede

plej rapide = cel mai repede

dum

Cuvântul **dum** indică o perioadă de timp și poate fi folosit atât ca prepoziție, cât și ca conjuncție:

Li sidas dum la manġo. = El stă pe scaun în timpul mesei.

Ŝi skribas dum li legas. = Ea scrie în timp ce citește.

ċi

Particula **ċi** se folosește în legătură cu cuvintele **ti**, pentru a indica apropierea:

tie = acolo

tiu = acest

tiu ċi / ċi tiu = acest aici

tie ċi / ċi tie = aici

-ind-

Sufixul **-ind-** indică faptul că merită să faci ceva:

aŭskultinda = merită ascultat

leginda = merită citit

bedaŭrinde = vrednic de milă

nedankinde = pentru nimic (se poate spune ca un raspuns la mulțumesc)

kioma?

Cuvântul interogativ **kioma** se folosește când se întreabă ora.

Kioma horo estas? = Cât e ora?

▼ Unitate 19 (Sesiuni 37-38)

Obiective de învățare

- A învăța comparând in Esperanto (comparativ, superlativ)
- A repeta cuvinte cunoscute, care se referă la o comparație(kiu, tia, tie etc.)

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul

Pregătire

- Audio-uri **1, 2, 3**
- Copii de **M1**
- Copii de **M2**
- Exercițiu **M3**
- Copii de **M4**
- Copii de **M5**

Cuvinte noi

sinjoro = domnul

horo = oră

vendi = a vinde

komenci = a începe

aŭto = mașină

pli = mai mult (comparativ)

plaĉi = a plăcea

ol = decât

la plej = cel mai mult

ĉi = particulă care indică proximitatea

aŭskulti = a asculta

pli ol = mai mult....decât...

forgesi = a uita

plej el = cei mai mulți dintre

helpi = a ajuta

Plan de curs

10 min Distribuți **M1** și ascultați audio **1**. Citiți și traduceți textul împreună. Rugați elevii să citească și să traducă câte două propoziții simultan. Când ați ajuns la sfârșitul textului, începeți din nou, dar de data aceasta fără traducere. Profesorul ajută doar la pronunție și la traducere numai dacă este necesar.

Ajutați-i pe elevi/eleve să traducă propoziții care conțin comparativul și superlativul: **la plej bona el, pli rapida ol ...**

5 min Joc recreativ nonlingvistic

20 min Distribuți dialogul **M2**.

Împărțiți elevii/elevele în perechi și lăsați-i să citească și să traducă dialogul. Rugați o pereche să citească dialogul cu voce tare și să îl traducă rând cu rând. Ajutați-i să traducă dacă este necesar. Apoi, solicitați acestei perechi să parcurgă dialogul fără a-l traduce din nou. Dacă este suficient timp, puteți solicita altor perechi să redea dialogul.

Explicați că adjectivele și adverbe la comparativ și superlativ nu se schimbă și că se adaugă doar **pli** sau **plej** (**bona – pli bona, plej bona, bone – pli bone, plej bone**).

10 min Pauză

20 min Distribuți **M3**. Împărțiți elevii în grupuri de trei sau patru. Fiecare grup leagă expresiile cu cuvintele din tabel. Puteți face, de asemenea, din acestea un joc: cel mai rapid grup câștigă.

Faceți-i pe elevi conștienți că titlurile din tabel diferă ușor unele de altele, de exemplu **kiu – tiu** etc. Elevii/elevele acordă atenție similarității cuvintelor din fiecare pereche. Motivul pentru aceasta este explicat mai detaliat în unitățile următoare.

5 min Joc recreativ nonlingvistic

10 min Distribuți **M4**. Rugați elevii/elevele să traducă împreună cântecul și să-l cânte împreună de două până la trei ori.

Prezentați temele de acasă

Nova aŭto (1-a parto)

Sinjoro Rapid, amiko de Marko, eniris vendejon de aŭtoj. Tie li vidas belan sinjorinon, kiu plaĉas al li. Vendisto venas al li. Sinjoro Rapid demandas:

- Kiu aŭto estas la plej bona?
- Tiu ĉi estas la plej bona el ĉiuj.
- Ĉu ĝi estas rapida?
- Ĝi estas pli rapida ol aliaj.

M2 Dialog

- A** Mi aŭdis ke vi volas novan aŭton. Ĉu estas vero?
- B** Jes, mia aŭto estas malnova kaj malbona.
- A** Ĉi tie estas aŭtovendejo. Kiu aŭto plej multe plaĉas al vi?
- B** Tiu ĉi. Ĝi estas pli bona ol mia.
- A** Ho, 20 000 eŭroj! Multekosta!
- B** Mi ne havas sufiĉan monon por ĝi. Mi aĉetos iun malpli koston.
- A** Sed ĝi estas tre rapida.
- B** Mi ne devas havi la plej rapidan aŭton el ĉiuj.
- A** Ĉu vi ne ŝatas vojaĝi pli rapide ol aliaj?
- B** Ne. Mi ne volas akcidenton.

M3 Exercițiu

Potriviți expresiile cu grupul corect: *vendisto, forta, riĉa, la plej bona, lingvo, en vendejo, pli bela, en la hejmo de Marko, aŭto, en sportejo, domo, kafo, sur tablo, amiko, en nia lernoĉambro, en via lernolibro, kelnero, sur papero, kuko, Marko, malpli granda, sinjorino, vizaĝo, malvarma, letero, sportisto, frato, pli rapida.*

Kiu? Tiu!	Kie? Tie!	Kio? Tio!	Kia? Tia!

Soluție

Kiu? Tiu!	Kie? Tie!	Kio? Tio!	Kia? Tia!
Marko	en vendejo	aŭto	forta
vendisto	sur tablo	kafo	pli rapida
sinjorino	en via lernolibro	kuko	la plej bona
amiko	en sportejo	letero	pli bela
kelnero	sur papero	vizaĝo	riĉa
frato	en la hejmo de Marko	domo	malpli granda
sportisto	en nia lernoĉambro	lingvo	malvarma

M5 Cântec

Alcătuieți propoziții folosind cuvintele de mai jos. Poți adăuga, de asemenea, alte cuvinte.

ion - diri - volas	→	Mi volas diri ion.
libroj - plaĉas - tiuj	→	
amikon - kian - volas	→	
aŭto - tiu ĉi - rapide	→	
forgesis - Marko - ion	→	
iras - lernantoj - kien	→	

Formează propoziții la computer. Faceți 5 propoziții zilnic; traduceți-le și notați-le dacă sunt corecte.

M6 Temă pentru acasă

- A** Kion vi faras dum la tago?
B Je la sepa horo kaj tridek minutoj mi iras en lernejon.
A Kion vi faras, dum vi estas en lernejo?
B Mi lernas multajn novajn aferojn.
A Ĉu vi ŝatas matematikon?
B Jes, mi ŝatas ĝin pli multe ol lingvojn. Sed plej multe mi ŝatas muzikon.
A Kiam vi revenas hejmen?
B Mi revenas je la dekdua horo.
A Kie vi tagmanĝas? Ĉu en lerneja manĝejo?
B Ne. Hejme mi manĝas bonan manĝon, kiun kuiris mia patrino.
A Kaj poste? Ĉu vi ludas kun geamikoj?
B Jes, sed unue mi devas lerni kaj skribi hejmtaskojn.
A De kiu estas la lernolibroj tie sur la tablo?
B Tio estas miaj lernolibroj kaj lernolibroj de mia fratino.

▼ **Unitate 20** (Sesiuni 39-40)

Obiective de învățare

- să repete conținutul lecțiilor precedente (verbe modale, numere, terminații gramaticale)

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul

Pregătire

- Copii de **M7**
- Copii de **M8**
- Copii de **M9**
- Copii de **M10**
- Copii de **M11**

Plan de curs

20 min Distribuți dialogul **M6**.

Împărțiți elevii/elevele în perechi și lăsați-i să citească și să traducă dialogul. Rugați o pereche să citească dialogul cu voce tare și să îl traducă rând cu rând. Ajutați-i să traducă dacă este necesar. Apoi, solicitați acestei perechi să parcurgă dialogul fără a-l traduce din nou. Dacă este suficient timp, puteți solicita altor perechi să redea dialogul.

5 min Joc recreativ nonlingvistic

10 min Distribuți **M7**. Rugați elevii/elevele să completeze spațiile goale cu verbul modal corect.

10 min Distribuți **M8**. Rugați elevii/elevele să citească propozițiile și să le traducă în limba maternă.

Elevii/elevele repetă comparativul adjectivelor și al adverbelor. În unele cazuri prefixul **MAL-** se adaugă (**malpli, malplej**).

10 min Pauză

5 min Joc recreativ nonlingvistic

10 min Distribuți **M9**. Rugați elevii să combine propozițiile cu timpurile.

10 min Distribuți **M10**. Există un exercițiu cu cântecul **Dek boteloj** încare a fost învățat în lecția 4. Rugați-i pe elevii/eleve să adauge numerele lipsă la cântec.

Apoi cântați cântecul împreună de două sau trei ori. În acest fel, elevii/elevele repetă numerele.

Prezentați temele de acasă

M7 Dialog

Completează spațiile goale cu verbul corect: {n}.

Mi petas, ĉu vi _____ helpi al mi? – Kompreneble!

Hodiaŭ Marko ne _____ skribi hejmtaskon. Tio plaĉas al li.

Ni havas malnovan aŭton. Ĝi ne funkcias kaj ni ne _____ vojaĝi plu.

Ana ankoraŭ ne _____ dormi. Ŝi ŝatas plu legi la libron.

Mia edzo _____ labori tre longe kiel kelnero.

La sinjoro iras malrapide. Li estas maljuna, li ne _____ iri pli rapide.

Ĉu vi _____ fermi la fenestron? – Mi povas, sed mi ne _____. Estas varme en la ĉambro.

Marko _____ aĉeti kukon por Ana, sed li ne havas sufiĉan monon.

Ivo ne havas tempon por ludi kun mi. Li _____ rapide iri en vendejon kaj aĉeti panon.

M8 Exerciĉiu

Tradu ĉin limba ta.

La unua vendisto estas bona. La dua vendisto estas pli bona ol la unua. La tria vendisto estas la plej bona el ĉiuj.

Mia domo estas malgranda. La domo de Marko estas pli malgranda ol mia. La domo de Julia estas la plej malgranda.

La patrino de Ana kuiras bone. La patrino de Marko kuiras pli bone. Mia patrino kuiras plej bone.

Petro lernas lingvojn rapide. Mi lernas lingvojn pli rapide ol li. Mia fratino lernas lingvojn plej rapide el ni ĉiuj.

Tiu ĉi foto estas bela. La dua foto estas malpli bela. La lasta foto estas la malplej bela.

M9 Exerciĉiu

Potriveŝte timpul la prozoziĉii.

7.30	Mi revenas hejmen el la lernejo.
8.00	Post la tagmanĝo mi lernas en mia ĉambro.
12.00	Mi iras en lernejon.
12.30	Mi ludas sur la strato kun geamikoj.
14.00	Mi dormas.
16.00	Mi manĝas hejme tagmanĝon, kiun kuiris mia patrino.
21.00	Mi sidas en lernoĉambro kaj mi aŭskultas la instruiston.

Dek boteloj

Dek boteloj pendas sur la mur'

Sed se akcidente falas unu nur, tiam naŭ boteloj pendas sur la mur'.

Naŭ boteloj pendas sur la mur' sed se akcidente falas unu nur,

Tiam ok boteloj pendas sur la mur'.

Ok boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam sep boteloj pendas sur la mur'.

Sep boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam ses boteloj pendas sur la mur'.

_____ boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam _____ boteloj pendas sur la mur'.

_____ boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam _____ boteloj pendas sur la mur'.

_____ boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam _____ boteloj pendas sur la mur'.

_____ boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

Tiam _____ boteloj pendas sur la mur'.

Du boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam unu botelo pendas sur la mur'.

Unu botelo pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam nurodoro restas sur la mur'.

Melodie: [YouTube](#)

M11 Temă pentru acasă

Adaugă terminația corectă: -j, -n, -jn.

Antaŭ la domo de Marko staras modernaj aŭto _____.

Antaŭ dek minuto _____ venis la patro hejmen.

La botelo _____, kiuj staras sur la tablo en kuirejo, estas miaj.

Donu al mi la grandajn libro _____, kiuj estas tie malantaŭ vi.

Ĉu vi aŭdas mi _____ bone?

Post du horoj la vendisto fermos la vendejo _____.

En lernoĉambro sidas lernanto _____ kaj ili aŭskultas instruisto _____.

Vi havas tre bela _____ okulo _____.

La fotoj, kiuj pendas sur la muro, estas tre bela _____.

Ivo ne komprenas la lastan hejmtasko _____, kiu _____ li ricevis en la lernejo.

Formează propoziții la computer. Faceți 5 propoziții zilnic; traduceți-le și notați-le dacă sunt corecte.

▼ Unitate 21 (Sesiuni 41-42)

Obiective de învățare

- să înțeleagă sistemul de cuvinte din tabel (că aceste cuvinte sunt formate din două părți și este posibil să alcătuiți multe combinații cu puține morfeme)
- să formeze primele cuvinte din tabel (combinații din KI-, TI-, CÎ- și -U, -O, -A, -E)
- a cunoaște sufixul -IND-

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul, Magneți

Pregătire

- Audio-uri 4, 5
- Copii de M12
- Exercițiu M13
- Exercițiu M14
- Exercițiu M15
- Copii de M16
- Exercițiu M17
- Copii de M18
- Copii de M19

Cuvinte noi

forta = puternic

veturi = a merge

tre = foarte

čiuj = toți

certe = sigur

jam = deja

kosti = a costa

jaro = an

multe = mult

monato = lună

bedauri = a regreta

plena = plin

açeti = a cumpăra

-ind = care merită sau merită făcut

Plan de curs

15 min Distribuți **M12** și ascultați audio **4**. Citiți și traduceți textul împreună. Rugați elevii să citească și să traducă câte două propoziții simultan. Când ați ajuns la sfârșitul textului, începeți din nou, dar de data aceasta fără traducere. Profesorul ajută doar la pronunție și la traducere numai dacă este necesar.

5 min Explicați pe scurt utilizarea sufixului **-IND-** și dați câteva exemple.

Distribuți **M13**. Ajută-le/i pe eleve/elevi să formeze cuvinte cu sufixul **-IND-** și roagă-i să le folosească în propoziții.

Vă puteți referi la cuvântul **nedankinde** folosit într-o propoziție politicoasă. Ca exemplu, puteți invoca următoarea conversație:

- **Ĉu vi povas helpi al mi?**

- **Jes.**

- **Dankon!**

- **Nedankinde!**

5 min Joc recreativ nonlingvistic

10 min Distribuți **M14**. Rugați elevele/elevii să se gândească la sensul cuvintelor cu sufixul **-IND-**. Apoi solicitați-le să facă cel puțin trei propoziții cu sens. Dacă aveți timp, unii elevi pot citi și vorbi despre rezultatele lor.

10 min Distribuți **M15**. Solicitați elevii să citească cu atenție textul și să-l traducă în Esperanto. Dați aproximativ cinci minute pentru a finaliza aceste sarcini. Apoi cereți unei eleve/unui elev din clasă să citească traducerea. Puteți cere altora alternative și să faceți sugestii. În cele din urmă, scrieți traducerea corectă pe tablă.

10 min Pauză

15 min Distribuți dialogul **M16**.

Împărțiți elevii/elevele în perechi și lăsați-i să citească și să traducă dialogul. Rugați o pereche să citească dialogul cu voce tare și să îl traducă rând cu rând. Ajutați-i să traducă dacă este necesar. Apoi, solicitați acestei perechi să parcurgă dialogul fără a-l traduce din nou. Dacă este suficient timp, puteți solicita altor perechi să redea dialogul.

5 min Joc recreativ nonlingvistic

15 min Distribuți dialogul **M17**.

Lipiți puzzle-urile pe tablă cu magneți. Utilizați puzzle-ul pentru a explica sistemul de cuvinte din tabel. Apoi solicitați-le elevilor să reunească diverse cuvinte din tabel și să se gândească la sensul lor.

Faceți-i pe elevi conștienți de similitudinea cuvintelor din **kiu – tiu, kie – tie** etc. Acum se adaugă un cuvânt similar unei perechi: **kiu – tiu – ĉiu, kie – tie – ĉie** etc.

10 min Distribuți **M18**. Rugați-le/i pe eleve/i să afle ce piese din puzzle se potrivesc cu propozițiile.

Prezentați temele de acasă

Nova aŭto (2-a parto)

- Ĉu ĝi estas ankaŭ forta?

- Ho jes, ĝi estas tre forta.

- Certe ĝi estas multekosta?

- Kompreneble, ĝi estas la plej multekosta el ĉiuj.

- Dankon, bedaŭrinde mi ne aĉetos novan aŭton, ĉar mia malnova aŭto estas la plej malmultekosta el ĉiuj. Mi ankoraŭ veturos per ĝi.

M13 Exercițiu

Conectați cuvintele cu terminația **-IND-** și formați o propoziție.

ațeti	ațetinda	La ruęa aũto estas ațetinda.
lerni	lerninda	
vidi	vidinda	
danki	nedankinde!	

M14 Exercițiu

Alcătuiește întrebări cu sens. Notează-le.

Ĉu Kie Kiam Kiel	la nova filmo Esperanto tiu ĉi libro via kafo la kanto matematiko la letero de Marko la parolo de Ana la manĝo en restoracio la aŭto de via amiko	estas povas esti	vidinda leginda lerninda havinda aĉetinda kuirinda trinkinda manĝinda aŭskultinda kantinda	?
---------------------------	--	---------------------	---	---

M15 Exercițiu de traducere

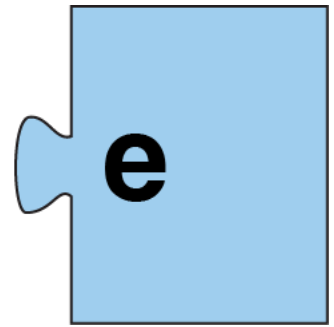
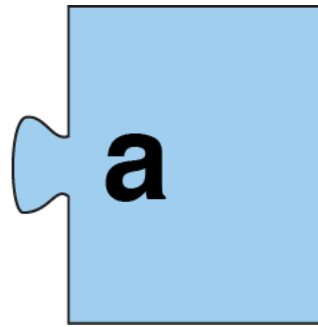
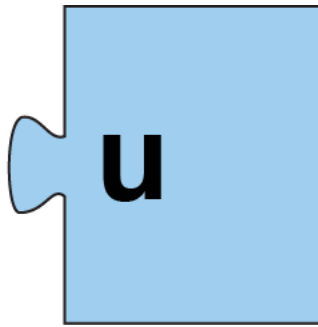
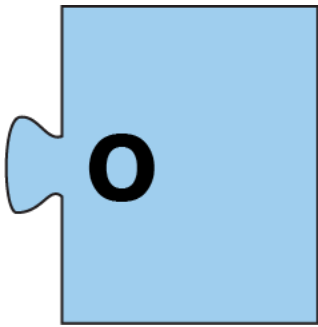
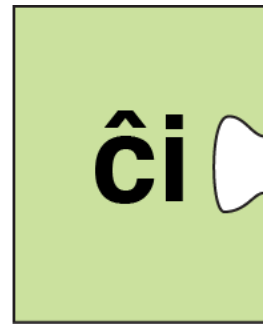
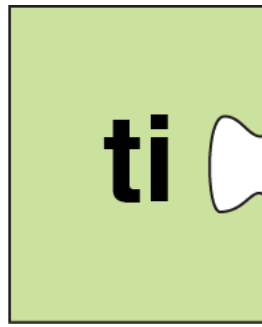
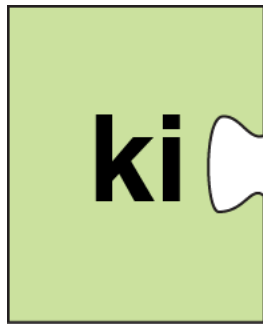
Tradu în Esperanto.

Mama m-a întrebat unde am toate manualele. Am spus că sunt undeva în camera mea. Caut un manual în limba Esperanto. Unde am dat matematica? Cum voi învăța astăzi?

M16 Dialog

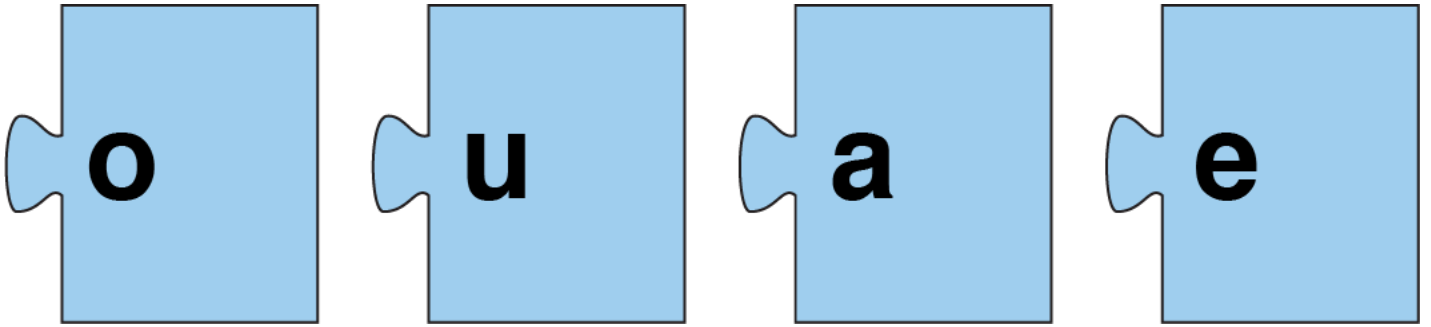
- A** Ĉu vi ŝatas vojaĝi?
- B** Jes, mi multe ŝatas vojaĝi. En ĉi tiu jaro mi volas veturi en Slovakion.
- A** Kiel vi volas veturi?
- B** Per mia aŭto.
- A** Ĉu vi veturos longe de Zagrebo al Slovakio?
- B** Certe, eble kvin horojn.
- A** Kiun urbon vi volas vidi?
- B** Mi volas vidi Bratislavon. Kaj certe ankaŭ Partizánske.
- A** Ho! Ĉu Partizánske estas vidinda?
- B** Kompreneble, ĝi estas bela malgranda urbo. Loĝas tie multaj homoj, kiuj parolas Esperanton.
- A** Mi bedaŭras ke mi ne povas iri kun vi.
- B** Mi aĉetos ion belan por vi.
- A** Dankon! Ĉu vi havas multajn dolarojn?
- B** En Slovakio mi devas havi ne dolarojn, sed eŭrojn.

M18 Exercițiu

Găsește care piese din puzzle se potrivesc cel mai bine următoarelor propoziții.

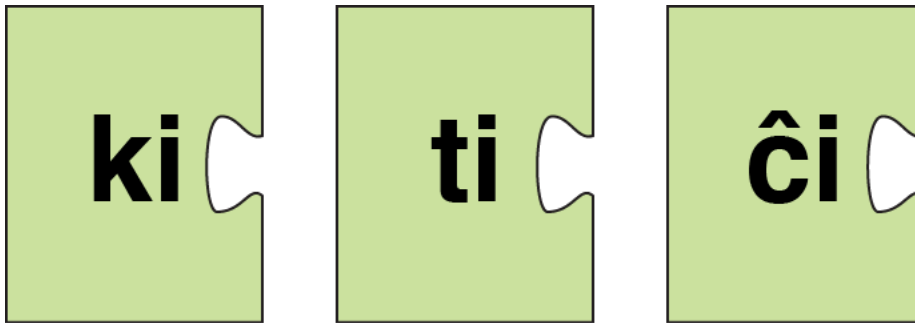
Diru, ki _____ sidas en la kafejo? – Marko kun Ana.

Ki _____ sinjoro staras sur la strato? – Maljuna.

Mi ne volas sidi ti _____. Mi serĉos alian lokon.

Mi ŝatas manĝi vere ĉi _____ n.

Ĉi _____ j lernantoj sidas kaj skribas.

_____ u foto ne plaĉas al Ivo, ĉar ĝi estas malnova.

Marko ne scias, _____ e estas liaj lernolibroj.

En la laborejo _____ uj sidas kaj laboras, nur mi trinkas kafon.

La kafo por mi devas esti tre varma. Mi ŝatas trinki _____ an kafon.

La patrino koleras: “ _____ e estas viaj paperoj! En via ĉambro, en kuirejo, sur la tablo...”

M19 Temă pentru acasă

Alcătuiește o propoziție similară. Înlocuiește cuvântul marcat prin altul.

exemplu:

Multaj homoj en Slovakio parolas la **slovak**an lingvon.

...la Esperantan lingvon.

...la germanan lingvon.

Mi bedaŭras, ke vi forgesis la **libron** hejme.

Sur tiu strato staras **hotelo**.

Kiuj lernantoj **sidas** en la lernejo?

Mi **volas** vojaĝi ien, kie estas belaj urboj.

Mi ne scias, ke Julia **skribis** al mi leteron.

Formează propoziții la computer. Faceți 5 propoziții zilnic; traduceți-le și notați-le dacă sunt corecte.

▼ **Unitate 22** (Sesiuni 43-44)

Obiective de învățare

- să învețe cuvinte noi din tabel care se termină în **-AM** și încep cu **I-** și **NENI-**
- să repete afixele deja învățate
- să repete verbele din lecțiile precedente și utilizarea acestora în propoziții

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul

Pregătire

- Audio **6**
- Copii de **M20**
- Exercițiu **M21**
- Exercițiu **M22**
- Copii de **M23**

Plan de curs

5 min Joc recreativ nonlingvistic

20 min Distribuți **M20**. Redați audio **6** pe computer. Rugați elevule/elevii să asculte cu atenție și să insereze cuvintele lipsă. Împărțiți elevii/elevule în perechi și lăsați-i să citească și să traducă dialogul. Rugați o pereche să citească dialogul cu voce tare și să îl traducă rând cu rând. Ajutați-i să traducă dacă este necesar. Apoi, solicitați acestei perechi să parcurgă dialogul fără a-l traduce din nou. Dacă este suficient timp, puteți solicita altor perechi să redea dialogul.

Explicați sensul noilor cuvinte din tabel: **neniam**, **kiam**, **tiam**. Adăugați, de asemenea, cuvinte care încep cu **I-**. Aceste cuvinte au apărut în lecțiile precedente: **io**, **ie**, **iu** etc. Puteți utiliza puzzle-ul cu **-AM**, **I-** și **NENI-** pentru a ilustra utilizarea.

10 min Pauză

10 min Distribuți **M21**. Împărțiți elevule/elevii în grupe de 3-4 elevi. Cereți-le să unească expresiile cu cuvintele din tabel/corelative.

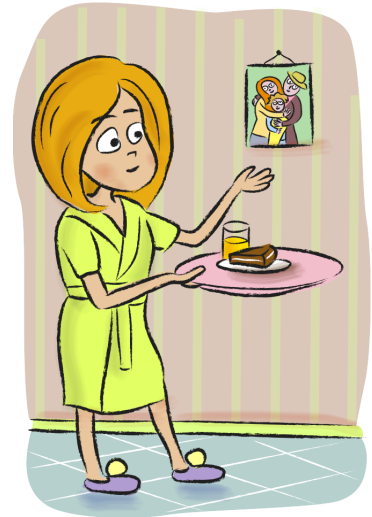
Dacă doriți, puteți organiza grupului o mică provocare și cereți-le să completeze sarcina cât mai curând posibil. Cel mai rapid grup câștigă.

10 min Distribuți **M22**. Dacă este necesar, amintiți-vă pe scurt de utilizarea afixelor **-IND-**, **MAL-**, **-EJ-**, **RE-**, **-EBL-**. Apoi cereți elevule/elevilor să completeze spațiile goale cu afixele care lipsesc. Citiți textul împreună și discutați răspunsurile.

5 min Joc recreativ nonlingvistic

Prezentați temele de acasă

- Ana** Saluton, Maja!
- Maja** Saluton, Ana! Mi _____ ke vi venis. Bonvolu eniri!
- Ana** Dankon! Mi _____ neniam vidis ĉi tiun urbon. Vi havas tre belan domon.
- Maja** Ĉi tie estas mia ĉambro. Ĉu mi povas porti por vi sukron?
- Ana** Jes, multan _____. Dum la vojo mi ne trinkis.
- Maja** Mi portis ankaŭ kukon. Ĝi estas ankoraŭ _____, mi faris ĝin antaŭ unu horo.
- Ana** La kuko estas tre bona!
- Maja** Mi ĝojas. Mi skribos por vi sur paperon, kiel oni faras ĝin.
- Ana** _____ estas sur la foto, kiu pendas _____ sur la muro?
- Maja** Tio estas foto de mi, miaj _____ kaj miaj gepatroj.
- Ana** Kiam oni faris tiun ĉi foton?
- Maja** Antaŭ tri jaroj. Tiam mia _____ frato iris la unuan fojon en lernejon.

M22 Exercițiu

Completează spațiile goale cu elementul corect: **-ind-**, **mal-**, **-ej-**, **re-**, **-ebl-**. Fiecare element trebuie să fie folosit de două ori.

Mi volas jam esti hejme. Ne plačas al mi en malsanul _____ o.

Ĉu estas io en la boteloj en kuirejo? – Ne, ĉiuj estas _____ plenaj.

En sport _____ o estas malvarme.

Kiel okazis al vi la akcidento? – La biciklisto ne estis en nokto bone vid _____ a.

Marko parolis, ke Vieno estas vizit _____ a urbo.

Peter donis manĝon al _____ riĉulo, kiu sidis sur la strato.

Mi ne komprenas la hejmtaskon. Mi devas _____ legi ĝin.

Ĉu vi povas helpi al mi? – Kompren _____ e!

Ivo aĉetis por sia fratino tre leg _____ an libron.

Mi malĝojas, ke vi devas jam iri hejmen. Kiam ni _____ vidos unu la alian?

M23 Temă pentru acasă

Completează spațiile goale cu verbul corect: **falis, okazis, kanti, redoni, forgesi, devas, dormas, bedaŭras, aŭskulti, rigardas**. Fiecare verb poate fi utilizat numai o dată. Tradu propozițiile în limba ta.

Vi faris nur unu taskon. Sed vi _____ fari du taskojn.

Mi _____, sed ni ne estas hejme. Ni ĉiuj estas en laborejo.

Kien _____ la libro? – Malantaŭ la skribotablon.

Ĉu mi povas _____ kun vi iun belan kanton?

Ana _____ ĉiam nur amfilmojn.

Tio _____ hodiaŭ en lernejo.

Kiam vi povas _____ al mi la libron?

Mi vere ne scias, kian muzikon _____ Petro.

Je tiu nokta horo mi jam _____.

Kiel vi povis _____ mian nomon?

Formează propoziții la computer. Faceți 5 propoziții zilnic; traduceți-le și notați-le dacă sunt corecte.

▼ Unitate 23 (Sesiuni 45-46)

Obiective de învățare

- să repete numerele și să stabilească ora
- să cunoască cuvintele din tabel care se termină în **EL-**, **-AL** și **-OM**

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul

Pregătire

- Audio-uri **7, 8, 9**
- Copii de **M24**
- Exercițiu **M25**
- Exercițiu **M26**
- Exercițiu **M27**
- Copii de **M28**
- Copii de **M29**

Cuvinte noi

dum = în timpul

tempo = timp

tion = forma de acuzativ de „acela”; în cazul în care „asta” este complementul verbului, echivalentul Esperanto este tion

vivi = a trăi

sed = dar

kiel = cum , în ce mod

tiun = pe cel

kial = de ce

ĉar = pentru că, căci

kiom = cât

edzo = soț

kie = unde

sendi = a trimite

Plan de curs

15 min Distribuți textul **M24** și ascultați audio **7**

Citiți și traduceți-l împreună. Rugați elevii să citească câte două propoziții fiecare și să le traducă din nou. Când ajung la sfârșitul textului, ei încep din nou, de data aceasta fără traducere. Profesorul ajută doar cu pronunția și traducerea, dacă este necesar.

5 min Distribuți **M25**. Rugați elevii/elevete să citească propozițiile și să le lege cu orele corespunzătoare.

5 min Joc recreativ nonlingvistic

10 min Explicați semnificația și utilizarea cuvintelor din tabel care se termină în **-EL**, **-AL** și **-OM**. Puteți crea propriul puzzle (ca în **M19**) pentru a ilustra utilizarea acestor terminații.

10 min Pauză

10 min Distribuți **M26**. Împărțiți elevete/elevii în grupe de 3-4 elevi. Cereți-le să unească expresiile cu cuvintele din tabel/corelative.

Dacă doriți, puteți organiza grupului o mică provocare și cereți-le să completeze sarcina cât mai curând posibil. Cel mai rapid grup câștigă.

10 min Distribuți **M27**. Rugați-i elevii/elevete să completeze spațiile goale cu cuvinte din tabel corecte.

5 min Joc recreativ nonlingvistic

10 min Distribuți dialogul **M28**.

Împărțiți elevii/elevete în perechi și lăsați-i să citească și să traducă dialogul. Rugați o pereche să citească dialogul cu voce tare și să îl traducă rând cu rând. Ajutați-i să traducă dacă este necesar. Apoi, solicitați acestei perechi să parcurgă dialogul fără a-l traduce din nou. Dacă este suficient timp, puteți solicita altor perechi să redea dialogul.

Prezentați temele de acasă

Nova aŭto (3-a parto)

Dum li tion diris, li denove rigardis la belan sinjorinon. Sed la vendisto diris:

– Estos pli bone, ke vi ne rigardu tiun ĉi sinjorinon. Ankaŭ ŝi estas tre multekosta. Mi scias, ĉar mi estas ŝia edzo.

M25 Exercițiu

Cât e ora? Citește propozițiile și unește-le cu timpul corect.

Estas la kvina horo.

Estas la dektria horo kaj dudek minutoj.

Estas dek minutoj antaŭ la sesa horo.

Estas kvin minutoj post la kvara horo.

M27 Exercițiu

Completează cuvintele cu unul dintre următoarele cuvinte: **kiel, kial, kiom**.

Saluton! Longe mi ne vidis vin. _____ vi fartas? – Bone, dankon.

Julia, _____ vi ne volas iri kun mi en kinejon? – Ĉar mi devas multe lerni.

Sinjoro vendisto, _____ kostas tiu ĉi biciklo? – Ĝi kostas 200 eŭrojn.

_____ vi volas, ke mi fermu la fenestron? – Ĉar estas malvarme en la ĉambro.

Ĉu ni povas unu horon trankvile sidi kaj trinki sukon? – Mi ne scias, _____ da tempo ni havas.

Ĉu vi vojaĝos per aŭto? – Ne, mi volas vojaĝi tiel, _____ vi: per biciklo.

Mi ne komprenas, _____ vi estas kolera. – Mi estas kolera, ĉar vi legis miajn leterojn.

Diru, _____ estas naŭ plus ok? – Dek sep.

_____ vi fariĝis ruĝa? – Mi forgesis mian monon hejme.

_____ oni kuiras tiun ĉi manĝon? – Tre facile. Mi skribos tion al vi sur papero.

- Marta** Saluton, Lucia! Kiel vi fartas?
- Lucia** Saluton, Marta! Mi fartas tre bone, dankon. Kaj vi?
- Marta** Ankaŭ mi bone.
- Lucia** Dum longa tempo mi ne vidis vin. Kie vi nun vivas?
- Marta** Mi ne plu vivas en Ĉeĥio. Jam unu monaton mi vivas kaj laboras en Slovakio.
- Lucia** Ho, interese! Kiel plaĉas al vi via nova laboro?
- Marta** Mi ŝatas ĝin. Ĝi estas pli bona kaj pli interesa ol la malnova laboro.
- Lucia** Tio estas bona. Mia edzo koleras pri mia laboro.
- Marta** Kial?
- Lucia** Ĉar mi devas en ĉiu tago labori tre longe.
- Marta** Kien vi iras?
- Lucia** Mi iras sendi leteron kaj poste trinki kafon. Ĉu vi volas iri kun mi?
- Marta** Kompreneble.
- Lucia** Bone! Ni devas paroli kune pri multaj aferoj, kiuj okazis.

M29 Temă pentru acasă

Leagă întrebările cu răspunsurile. Tradu în limba ta.

Kiom da boteloj staras sur la tablo?	En Zagrebo.
Kie vivis edzino de la vendisto?	Ĉar mi ne konas la respondon.
Kiel Petro volas veturi?	Unu aŭto veturis tre rapide.
Kiel okazis la granda akcidento sur la strato?	Tre multaj.
Kial vi nenion diras?	Per biciklo.

▼ **Unitate 24** (Sesiuni 47-48)

Obiective de învățare

- să repete tabelul cuvintelor
- să înțeleagă faptul că unele din cuvinte din tabele pot primi terminația de acuzativ-N

Materiale didactice necesare

- Computer pentru a reda audio-ul, Carduri roșii și verzi

Pregătire

- Audio **10**
- Exercițiu **M30**
- Copii de **M31**
- Copii de **M32**
- Exercițiu **M33**
- Carduri de cuvinte colorate **M34**
- Copii de **M35**
- Copii de **M36**

M30 Exercițiu

Alege cuvântul corect.

Sinjoro Rapid demandis la vendiston, _____ (kiel, kiom, kia) kostas la bela ruĝa aŭto.

Mi volas paroli Esperanton _____ (iu, neniam, tiel) bone kiel vi.

Mi koleras, ĉar vi _____ (tio, iel, neniam) fermas la pordon de nia ĉambro.

Ivo ŝatas aŭskulti _____ (tian, ion, iam) muzikon kiel mi.

Post kvar monatoj _____ (ĉiam, ĉiuj, tiam) revenis hejmen.

_____ (Kiu, Kiel, Kial) estas la simpatia sinjorino tie malantaŭe?

Mi ne komprenas, _____ (kial, ĉial, nenial) neniuj venis.

Vi havas tre belan voĉon. Bonvolu kanti _____ (ion, ĉien, io).

Peter ankoraŭ _____ (tie, kiam, neniam) veturis al Parizo.

Malgrandaj infanoj volas manĝi _____ (tiu, ĉion, tial) en ĉambro.

M31 Dialog

- A** Ho, mi ne havas _____ de matematiko.
- B** Pardonu, kion vi diris? Mi ne aŭdis vin.
- A** Mi diris, ke mi forgesis mian lernolibron.
- B** Kiun lernolibron? Ĉu _____?
- A** Ne ĉiujn. Nur tiun, en kiu estas matematikaj taskoj.
- B** Kaj _____ ĝi estas?
- A** Mi ne scias. Eble hejme, ie en mia ĉambro.
- B** Ĉu vi serĉis ĉie?
- A** Kompreneble, sed la libro estas _____.
- B** _____ estas mia lernolibro. Vi povas labori kun ĝi.
- A** Multan dankon!
- B** Ho, ankaŭ mi _____ ion.
- A** Kion?
- B** Lernolibron de Esperanto. Kiel mi legos la novan tekston sen ĝi?
- A** Tiun lernolibron mi havas. Vi povas legi la tekston el ĝi.
- B** Dankon! _____ bone, ke ni sidas kune!

- A** Ho, mi ne havas **lernolibron** de matematiko.
B Pardonu, kion vi diris? Mi ne aŭdis vin.
A Mi diris, ke mi forgesis mian lernolibron.
B Kiun lernolibron? Ĉu **ĉiujn**?
A Ne ĉiujn. Nur tiun, en kiu estas matematikaj taskoj.
B Kaj **kie** ĝi estas?
A Mi ne scias. Eble hejme, ie en mia ĉambro.
B Ĉu vi serĉis ĉie?
A Kompreneble, sed la libro estas **nenie**.
B **Ĉi tie** estas mia lernolibro. Vi povas labori kun ĝi.
A Multan dankon!
B Ho, ankaŭ mi **forĝesis** ion.
A Kion?
B Lernolibron de Esperanto. Kiel mi legos la novan tekston sen ĝi?
A Tiun lernolibron mi havas. Vi povas legi la tekston el ĝi.
B Dankon! **Kiel** bone, ke ni sidas kune!

M33 Exerciĉiu

Pune ĉntrebĉri la cuvintele marcate. Atenĉie la terminaĉia de acuzativ-N.

La lasta tago de la jaro estis tre malvarma .	→	Kia estis la lasta tago de la jaro?
La geedzoj iris en la restoracion .	→	Kien iris la geedzoj?
Petro trinkis tre bonan kafon en restoracio.	→	
Kelnero rapide alportis al Julia varman kafon.	→	
Ivo veturis en Slovakion per aŭto .	→	
Sur tiu ĉi strato staras la plej multekosta hotelo.	→	
La instruistino donis al lernantoj malfacilan taskon .	→	
La libro, kiun vi volas aĉeti, kostas 15 eŭrojn .	→	
Julia lernas novajn lingvojn rapide.	→	
Je la tria horo mi ludas kun mia malgranda frato.	→	
Julia estas en malsanulejo, ĉar ŝi falis .	→	
Tra la pordo venas miaj geamikoj.	→	

kio

kiu

nenion

neniu

neniam

ĉiuj

ĉio

ĉiam

tion

iu

iam

havas

skribas

legas

forzas

vidas

montras

demandas

estas

staras

Jomo: Ĉu vi volas min?

Ho, kion vi faras? demandas nun Marko.

Mi legas la libron, mi lernas la lingvon.

Ĉu kun mi vi venos al kafo amika?

Vi trinkos la kafon, parolos kun mi.

Mi dankas, ho Marko, mi ŝatas la kafon,
se ĝi estas bona, se ĝi estas varma.

Mi tre ŝatas sidi kun vi en la ĉambro,
sed nun mi ne povas, mi diras al vi.

Melodie: esperantofre.com

M36 Temă pentru acasă

Completează propozițiile.

Ki _____ el tiuj du libroj estas pli facila?

Ti _____ filmon mi rigardis jam antaŭ kvar jaroj. Ĝi ne estas bona.

Ki _____ estas la letero, kiun Ana skribis al mi? Mi serĉas ĝin jam du horojn.

Ne ĉio, ki _____ oni diras, estas vero.

Ĉu vi ne vidis, ke la sinjorino falis? Kial vi nen _____ faris?

Ki _____ kantojn vi ŝatas aŭskulti? – Novajn.

Ki _____ ni revidos unu la alian? – Post unu monato.

Oni diras, ke en urbocentro oni malfermos plian vendejon. Ĉu t _____ estas vero?

Neni _____ vi havas tempon por iri kun mi en kinejon!

Ĉu vi ne koleras, ke vi nun devas vivi en alia urbo? – Ne. T _____ estas la vivo.